

314 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde Evde Üretilen Malların İnternette Satışında Uygulanan Esnaf Muaflığına İlişkin Açıklamalar Yapılmıştır

17.11.2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 7256 sayılı Kanun ile, Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) 9/1. maddesine eklenen (10) no.lu bentle, oturdukları evlerde imal ettikleri malları internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden satanlara esnaf muaflığı uygulamasından yararlanma imkanı sağlanmıştı. Konuyla ilgili açıklamalarımız 19.11.2020 tarihinde yayımladığımız [Rehber](#)de yer almıştı.

Bu defa, 30.04.2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "[314 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği](#)"nde, yukarıda belirtilen düzenlemenin uygulama usul ve esasları belirlenmiştir. Söz konusu Tebliğ'de yer alan düzenlemelerin detayı aşağıdaki gibidir.

1. Gelir Vergisi Kanunu'nun 9/1. Maddesinin 10 No.lu Bendinde Düzenlenen Evde Üretilen Ürünlerin İnternette Satılmasına Yönelik Muafiyet Hakkındaki Yasal Mevzuat:

7256 sayılı Kanunla, GVK'nın esnaf muaflığını düzenleyen 9. maddesinin 1. fıkrasına eklenen (10) no.lu bent şöyledir:

"10. Ayrı bir iş yeri açmaksızın ve sanayi tipi veya seri üretim yapabilen makine ve alet kullanmaksızın oturdukları evlerde imal ettikleri malları internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden satanlar. Bu bent kapsamında esnaf muaflığından faydalanılabilmesi için Esnaf Vergi Muafiyeti Belgesi alınması, Türkiye'de kurulu bankalarda bir ticari hesap açılması ve tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi şarttır. Bankalar, bu bent kapsamında açılan ticari hesaplara aktarılan tutarlar üzerinden, aktarım tarihi itibarıyla %4 (bir ve üzeri işçi çalıştırıldığı durumda %2) oranında gelir vergisi tevkifatı yapmak ve 98 ve 119 uncu maddelerdeki esaslar çerçevesinde beyan edip ödemekle yükümlüdür. İstihdama

bağlı indirimli oranın uygulanması için ilgili ayda bir işçinin en az on gün süreyle çalıştırılması gerekir. Bu hasılat tutarı üzerinden ayrıca 94 üncü madde kapsamında tevkifat yapılmaz. Bu bent kapsamında elde edilen hasılatın 220.000 Türk lirasını aşması hâlinde, mükellef izleyen takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilir ve tekrar bu muafiyetten faydalanamaz. Bentte yer alan hasılat koşulu dışındaki diğer şartların ihlal edildiğinin tespit edilmesi hâlinde muafiyetten faydalanılamaz ve zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyaı cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur. Bentte yer alan oranları ve tutarı, yarısına kadar indirmeye ve iki katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir."

Söz konusu hüküm 01.01.2021 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2. Gelir Vergisi Kanunu'nun 9/1. Maddesinin 1 ve 6 No.lu Bentlerinde Düzenlenen Perakende Mal Ticareti ve Evde Yapılan Üretimlere Yönelik Muafiyetler ve Bu Muafiyetlerin Şartları:

GVK'nun 9/1. maddesinin (1) no.lu bendi kapsamında, işyeri ve motorlu araç olmaksızın seyyar olarak yapılan perakende mal satışları muafiyet kapsamındadır. Giyim eşyalarıyla zati ve süs eşyaları, değeri yüksek olan ev eşyaları ile pazar takibi suretiyle gıda, bakkaliye ve temizlik maddelerini ve sabit iş yerlerinin önünde sergi açmak suretiyle o iş yerlerinde satışı yapılan aynı neviden malları satanlar bu muafiyetten faydalanamamaktadır.

Aynı maddenin (6) no.lu bendinde ise, evlerinde ürettikleri malları satanlara yönelik muafiyet hükmü yer almaktadır. Buna göre, sanayi tipi veya seri üretim yapabilen makine ve aletler kullanılmaksızın ve dışarıdan işçi çalıştırılmaksızın evlerde kendi el emekleri ile imal ettikleri havlu, örtü, çarşaf, çorap, halı, kilim, dokuma mamûlleri, kırpıntı deriden üretilen mamûller, örgü, dantel, her nevi nakış işleri ve turistik eşya, hasır, sepet, süpürge, paspas, fırça, yapma çiçek, pul, payet, boncuk işleme, tığ örgü işleri, ip ve organları, tarhana, erişte, mantı gibi ürünleri, bir işyeri açmaksızın satanlar esnaf muafılığından faydalanabilmektedirler. Ayrıca evlerde imal edilen bu ürünlerin internet

ve benzeri elektronik ortamlarda satışı da yıllık brüt asgari ücret tutarını geçmemek kaydıyla muafiyet kapsamındadır.

Sözü edilen muafiyetlerden faydalanılabilmesi için ticari, zirai veya mesleki kazancı dolayısı ile gerçek usulde gelir vergisine tabi olunmaması ve faaliyetin, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapılmaması gerekmektedir.

GVK'nın 94. maddesine göre tevkifat yükümlülüğü bulunanlar tarafından esnaf muafılığından faydalananlardan satın alınan mal bedelleri üzerinden, evlerde imal edilen mallar için %2 ve perakende satılan diğer mallar için %5 oranında tevkifat yapılmaktadır.

3. GVK'nın 9/1. Maddesinin 10 No.lu Bendinde Düzenlenen Evde Üretilen Ürünlerin İnternette Satılmasına Yönelik Muafiyetin Kapsamı ve Şartları:

GVK'nın 9/1. maddesine eklenen (10) no.lu bent ile ayrı bir işyeri açmaksızın ve sanayi tipi veya seri üretim yapabilen makine ve alet kullanmaksızın oturdukları evlerde imal ettikleri malları, münhasıran internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden satanlar esnaf muafılığı kapsamına alınmıştır.

Bunların esnaf muafılığından faydalanılabilmesi için;

- ✚ İkametgâhlarının bulunduğu yerdeki tarha yetkili vergi dairesine başvurarak "Esnaf Vergi Muafiyeti Belgesi" alınması,
- ✚ Türkiye'de kurulu bankalarda internette yapılan satış gelirlerinin tahsilini ve bu gelirleri üzerinden tevkifat yapılmasını teminen bir ticari hesap açılması ve tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi, gerekmektedir.

Bir takvim yılında elde edilen hasılatın 220.000 Türk lirasını (2021 yılı için 240.000 TL) aşması halinde, içinde bulunulan takvim yılında esnaf muafılığından faydalanılabilecek, izleyen takvim yılının başından itibaren ise esnaf muafılığından faydalanılamayacaktır. Muafılığa ilişkin şartları kaybedenler izleyen takvim yılı başından itibaren gerçek usulde

vergilendirilecek ve tekrar aynı muafiyetten faydalanamayacaklardır. Anılan bentte belirtilen hasılat tutarı her yıl yeniden değerlendirilmek suretiyle belirlenecektir.

Birden fazla ürün imal edilerek internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden satılması durumunda, elde edilen hasılatın ilgili yıl içinde geçerli olan tutarı aşmaması şartı, her bir ürün cinsi için ayrı ayrı değil tüm ürünlerden elde edilen toplam hasılat için geçerlidir.

Ticari, zirai veya mesleki kazancı dolayısı ile gerçek usulde gelir vergisine tabi olanlar ile faaliyetini, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapanlar bu muafiyetten yararlanamayacaktır.

Bu muafiyetten faydalanılabilmesi için evlerde imal edilen ürünlerin münhasıran internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden satılması şart olup, satışların bir kısmının internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden, bir kısmının ise diğer şekillerde yapılması halinde ilgili bent kapsamında muafiyetten faydalanılması mümkün değildir. Şartların varlığı halinde, maddenin (1) ve (6) no.lu bentleri kapsamında esnaf muafılığından faydalanılması mümkündür.

Maddenin (6) ve (10) no.lu bentlerinde düzenlenen muafiyetlerden aynı takvim yılında aynı anda faydalanılması mümkün bulunmamaktadır. (6) no.lu bent kapsamında muafiyetten faydalananlardan, internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden yıl içerisinde yapılan satışların ilgili yılda geçerli olan asgari ücretin yıllık brüt tutarını geçmesi nedeniyle esnaf muafiyetini kaybedecek ve izleyen takvim yılı başı itibarıyla gelir vergisi mükellefiyeti tesis edilecek olanlar, izleyen yıl Ocak ayının sonuna kadar maddenin 1. fıkrasının (10) no.lu bendinde belirtilen şartları sağlamaları halinde, izleyen yılda bu bent kapsamında esnaf muafılığından faydalanabilecektir.

Örnek: *Bayan (A), sanayi tipi veya seri üretim yapabilen makine ve alet kullanmaksızın evinde ürettiği ekmek, bazlama, kurabiye ve pasta ile reçel, salça ve turşu gibi ürünleri internet üzerinden satışa aracılık eden bir platform aracılığıyla satmaktadır. Bayan (A) bu ürünlerin satışı dolayısıyla 2021 yılında GVK'nın 9/1-6. maddesi kapsamında esnaf muafılığından faydalanmaktadır. Bayan (A)'nın internet*

Üzerinden yapmış olduğu satış tutarı olan 50.000 TL, 2021 yılı için belirlenen yıllık asgari ücretin brüt tutarı olan 42.930 TL'yi aştığından, Bayan (A) izleyen takvim yılı başından itibaren (6) no.lu bent kapsamında muafiyetten faydalanamayacaktır. Ancak Bayan (A), 2022 yılı Ocak ayının sonuna kadar maddenin birinci fıkrasının (10) no.lu bendinde belirtilen şartları sağlaması kaydıyla 2022 yılında internet ve benzeri alanlar üzerinden yapacağı satışları için (10) no.lu bent kapsamında esnaf muafılığından faydalanabilecektir.

4. Bankalar Tarafından Yapılacak İşlemler ve Tevkifat Uygulaması:

Bankalar tarafından, GVK'nın 9/1-10. maddesi kapsamında Esnaf Vergi Muafiyeti Belgesi ibraz edenlere, münhasıran internet ve benzeri elektronik ortamlarda yapılacak mal satışlarına ilişkin elde edilen hasılatın yatırılacağı ticari bir hesap açılacaktır. Birden fazla bankada veya aynı bankanın değişik şubelerinde birden fazla ticari hesap açılması mümkün bulunmaktadır. Açılacak ticari hesaba yatırılan tüm ödemelerden tevkifat yapılacağından, açılacak hesabın münhasıran esnaf muafiyeti kapsamındaki satış bedellerin tahsili için kullanılması gerekmektedir.

Bankalar, bu ticari hesaplara aktarılan tutarlar üzerinden, aktarım tarihi itibarıyla %4 oranında gelir vergisi tevkifatı yapacaklar ve bir aya ilişkin aktarılan tutarlar üzerinden tevkif edilen vergileri muhtasar beyanname ile beyan edip ödeyeceklerdir. Yapılan gelir vergisi tevkifatları, 281 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde yapılan açıklamalar çerçevesinde bankaların şubeleri veya banka genel müdürlükleri tarafından verilen muhtasar beyannameyle beyan edilip ödenebilecektir.

GVK'nın 9/1-10. maddesi kapsamında esnaf muafılığından yararlanan kişilerin bir veya üzeri işçi çalıştırdığı durumlarda tevkifat oranı %2 olarak uygulanacaktır. İndirimli oranın uygulanması için ilgili ayda bir işçinin en az on gün süreyle çalıştırılması gerekmektedir. İndirimli tevkifat oranından faydalanmak isteyenler, faaliyetlerinde işçi çalıştırdığını, Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan tevsik edici belgelerle birlikte ticari hesap açtıkları bankalara bildireceklerdir. Çalıştırılan işçinin, işten çıkartılması veya ayrılması durumları da ayrıca ilgili bankalara bildirilecektir. Çalışanın işten ayrıldığı yönünde bir bildirimde

bulunulmadığı sürece bildirim tarihini izleyen dönemlerde de indirimli tevkifat uygulamasına devam edilecektir.

İşçi çalıştırıldığını veya çalıştırılan işçinin işten ayrıldığının bankaya bildirilmesi sorumluluğu muafiyetten yararlanan kişilerdedir. Bankalar kendilerine yapılan bildirim durumuna göre vergi tevkifatı yapacaklardır. İlgili ayda on günden fazla işçi çalıştırılmadığı halde çalıştırıldığının bildirilmesi veya çalıştırılan işçinin işten ayrıldığının bildirilmemesi nedeniyle eksik yapılan tevkifatın sorumluluğu vergiden muaf esnafta olup, eksik hesaplanan vergiler muafiyetten yararlananlar adına cezalı olarak tarh edilecek ve bunlardan gecikme faiziyle birlikte tahsil edilecektir.

Bir takvim yılında elde edilen hasılatın Kanunda öngörülen tutarı aşması durumunda da takvim yılının sonuna kadar muafiyet devam edeceğinden, bankalarca ticari hesaba aktarılan tutarlardan tevkifat yapılmaya devam edilecektir. Dolayısıyla bankaların, bir takvim yılında elde edilen hasılatın Kanunda öngörülen tutarı aşıp aşmadığının kontrolü yönünde bir sorumlulukları bulunmamaktadır.

GVK'nın 9/1-10. maddesi kapsamında elde edilen hasılat tutarı üzerinden gelir vergisi tevkifatı bankalar tarafından yapılacağından, ilgili bent kapsamında bulunanlardan mal alımı yapanlardan GVK'nın 94. maddesi uyarınca tevkifat yapmakla yükümlü olanlarca, ayrıca gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

Satışa konu malların, tutarı ödenip tevkifat yapıldıktan sonra herhangi bir nedenle iade edilmesi halinde, söz konusu mal bedelleri üzerinden yapılan vergi tevkifat tutarı muafiyetten yararlanan kişinin yazılı başvurusu üzerine, tevkifatın yatırıldığı ve ödendiği vergi dairesi tarafından yersiz ödenen vergiler kapsamında red ve iade edilebilecektir.

5. Muafiyetten Faydalananların Yükümlülükleri ve Belgelendirme:

GVK'nın 9/1-10. maddesi kapsamında esnaf muafılığından faydalananların mükellefiyet tesisi, belge düzenleme, defter tutma, beyanname verme gibi yükümlülükleri olmayacaktır. Bu muafiyetten yararlananların, kendilerine düzenlenen gider pusulalarını ve bu faaliyetleri ile ilgili olarak satın aldıkları mal ve giderlerine ilişkin belgelerini Vergi Usul Kanunu (VUK)'nda öngörülen süre boyunca saklamaları zorunludur.

GVK'nın 9/1-10. maddesi kapsamında esnaf muafliğından faydalanmak isteyenlerin, tarha yetkili vergi dairelerine başvurarak işbu Tebliğin 1 no.lu ekinde yer alan **“Esnaf Vergi Muafiyeti Belgesi (GVK Madde 9/10 Kapsamında Olanlar İçin)”** almaları gerekmektedir. Bu belgeyi alarak esnaf muafliğından faydalananlar üç yılda bir tarha yetkili vergi dairelerine başvurarak durumlarını güncelleyeceklerdir.

Esnaf vergi muafiyeti belgesi, ilgili bölümleri doldurulduktan sonra vergi dairesince onaylanacaktır. Söz konusu belge, geçerli olduğu süre içerisinde çoğaltılmak suretiyle kullanılabilir.

İnternet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden yapılan satışlarda, ürünün satışının tevsik edilmesi, güvenli bir şekilde taşınması ve alıcıya ulaşması için, onaylı esnaf vergi muafiyeti belgesi örneğinin (fotokopisinin) alt kısmında boş olarak yer alan ürün satışına ilişkin bölümün vergiden muaf esnaf tarafından doldurulması ve ürünle birlikte gönderilmesi mümkün olacaktır.

Örnek: GVK'nın 9/1-10. maddesi kapsamında esnaf muafliğından yararlanan Bayan (B) evinde ürettiği çeyizlik eşyaları (masa örtüsü, perde, yatak örtüsü ve benzeri) internette satmaya başlamış ve Bayan (C)'ye 1 adet masa örtüsü ve 2 adet yatak örtüsünü kargo ile göndermiştir. Satışa konu ettiği ürünün satışının tevsik edilmesi, güvenli bir şekilde taşınması ve alıcıya ulaşması için onaylı esnaf muafiyeti belgesinin bir örneğinin, belgenin alt kısmında boş olarak yer alan ürün satışına ilişkin bölümde yer alan, ürün cinsi kısmına masa örtüsü ve yatak örtüsü, ürün miktarı kısmına 1 ve 2 adet ile ürün bedeli kısmına da her bir ürünün toplam bedeli yazılmak suretiyle doldurularak ürünle birlikte gönderilmesi mümkün bulunmaktadır.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince, ilgili madde kapsamında faaliyette bulunanlardan yapılan mal alımlarının, tamamının gider pusulası ile belgelendirilmesi esas olmakla birlikte, münhasıran bu ödemelere ilişkin olmak üzere, gider pusulasında bulunması gereken bilgileri (imza hariç) ihtiva eden banka dekontları ile de belgelendirilmesi mümkün olabilecektir.

Örnek: GVK'nın 9/1-10. maddesi kapsamında esnaf muafliğından yararlanan Bay (D), evinde ürettiği tespah, pipo ve süs eşyası niteliğindeki bibloları, internet ortamında satışa aracılık eden bir platform aracılığıyla satmaktadır. Hediyeleşme eşya alım satım faaliyeti nedeniyle gerçek usulde gelir vergisi mükellefi olan Bay (E), Bay (D)'den internet üzerinden 5.000 TL'lik ürün satın almış ve bedelini Bay (D)'nin bildirdiği banka hesabına aktarmıştır. Bay (E) tarafından Bay (D)'den satın alınan ürünlerin, gider pusulası veya gider pusulasında bulunması gereken bilgileri ihtiva eden banka dekontuna istinaden belgelendirilmesi mümkündür. Satın alınan ürünlere ilişkin Bay (D)'nin banka hesabına aktarılan tutar üzerinden banka tarafından tevkifat yapılacağından, Bay (E) tarafından GVK'nın 94. maddesi uyarınca ayrıca gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

6. Muafiyet Şartlarının Sağlamadığının Sonradan Tespiti:

Geçerli Esnaf Vergi Muafiyet Belgesi olmadığına, Türkiye'de kurulu bankalarda ticari hesap açılmadığına, elde edilen hasılatının tamamının açılan banka hesabına yatırılmadığına veya eksik yatırıldığına, malların sanayi tipi veya seri üretim yapabilen makine ve aletler kullanılarak imal edildiğine, evde imal edilen mallar dışında dışarıdan satın alınan malların satışının yapıldığına, evden değil işyerinden faaliyette bulunulduğuna, faaliyetin gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapıldığına tespit edilmesi halinde, ilgili takvim yılının başından itibaren esnaf muafliğından faydalanılamayacak ve alınmayan vergiler, vergi ziyai cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacaktır.

Esnaf muafliğından faydalanılmakta iken gerekli şartları ihlal ettiği tespit edilenler muafiyet hükmünden faydalanamayacağından, bunlara verilen Esnaf Vergi Muafiyet Belgesi, vergi dairesince ilgili takvim yılının başından itibaren veya belge daha sonraki bir tarihte verilmişse bu tarihten geçerli olmak üzere iptal edilecektir.

Belirlenen hasılat limitinin aşılması durumunda ise Esnaf Vergi Muafiyet Belgesi izleyen takvim yılı başından itibaren iptal edilecektir.

Saygılarımızla.